

MARTIN SCHOLTEN, ALGEMEEN DIRECTEUR DIERWETENSCHAPPEN
WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH (WUR)

“De wereld van Wageningen en Dibevo liggen dichterbij elkaar dan je denkt”

Bijna veertig jaar geleden begon Martin Scholten aan zijn eerste baan: bij Dibevo, waar hij de toenmalige vakopleidingen aan een renovatie onderwierp. Vandaag de dag is hij algemeen directeur van het departement Dierwetenschappen van Wageningen University & Research (WUR) en daardoor een invloedrijk man. Hij vertelt: “Aan de ene kant is er ontzettend veel veranderd in die veertig jaar, aan de andere kant valt het allemaal wel mee. De werelden van Wageningen en Dibevo liggen dichterbij elkaar dan je denkt.”

TEKST: JANINE VERSCHURE | FOTO'S: JANINE VERSCHURE EN ANDREW NEEL

Martin Scholten studeerde biologie, een richting waarin hij later promoveerde, en begon in 1980 bij Dibevo. Zijn eerste taak was het ontwikkelen van lessen en lesmateriaal voor de hondentrimopleiding. “Dibevo verzorgde destijds de opleidingen voor hondentrimmers”, vertelt hij. “Er was veel belangstelling voor dit vak. In eerste instantie ontwikkelde ik het curriculum en lesmateriaal, later ging ik ook lesgeven, samen met onder anderen een dierenarts en een kynoloog. De werkzaamheden bij Dibevo vormden geen dagtaak, ik deed ze ‘erbij’, maar met veel plezier. Met name omdat ik de ruimte kreeg. Ik stond les te geven aan klassen vol dames die een hondentrimsalon wilden beginnen, maar zat ook als jong broekie om tafel met topambtenaren van LNV, onder andere om de inhoud van het Honden- en Kattenbesluit te bespreken. Het eerste HKB trad in 1981 in werking. Hiermee ontstond de wettelijke eis dat mensen die honden en katten verzorgden daartoe opgeleid moesten zijn. Ook de Dibevo-cursussen voor dit HKB mocht ik ontwikkelen en opzetten. Kort daarna werd ik directeur bij TNO en uiteindelijk ben ik daarnaast achttien jaar betrok-

ken geweest bij de ‘Stichting Opleidingen en Examens Dierenbranche’ de opleidingstak van Dibevo. In 2002 ging ik naar Wageningen en in 2008 werd ik algemeen directeur van het departement Dierwetenschappen ofwel de Animal Sciences Group.”

DE WERELD VAN GEZELSCHAPSDIEREN

Martin vertelt dat hij het destijds erg naar zijn zin had bij Dibevo. “En dat kwam heus niet alleen door al die dames die de hondentrimopleiding volgden”, lacht hij. “De hele branche sprak mij aan. Ik kom uit een gezin waar altijd huisdieren gehouden werden. Ik begon als jochie al met het fokken van konijnen en kippen waarmee ik ook naar tentoonstellingen ging. Nog steeds kan ik genieten van dieren in en rond huis. De gezelschapsdierenbranche is echt wel even wat anders dan de academische omgeving van een universiteit, het was wel een wereld waarin ik me zeker ook thuis voelde. Dibevo zorgde ervoor dat ik me kon ontwikkelen in die wereld, ik kreeg alle kansen om ervaring op te doen. Toen ik in Wageningen aan de slag ging, maakte ik een behoorlijke zijspgong van gezelschapsdieren naar de veehouderij. Als algemeen directeur van de Animal Sciences

“Dierenwelzijn is een item dat veel discussie en emoties losmaakt. Het leeft in onze maatschappij en het is onze taak om daar – zonder belerend te zijn – vrije zienswijzen op te ontwikkelen.”

Group heb ik een mooie functie. Ik weet niet of het zover gekomen was als ik die achtergrond bij Dibevo niet had, als ik daar niet de kansen had gekregen.”

RAAD VOOR DIERENAANGELEGENHEDEN

Het Dibevo-voorzitterschap van Joost de Jongh begon pas na het vertrek van Martin Scholten, Martin is van ‘voor de tijd van Joost’. Toen Joost de Jongh toetrad tot de Raad van Dierenaangelegenheden (RDA) kwamen Martin en hij elkaar tegen. De RDA is een onafhankelijke raad van deskundigen die de minister van LNV adviseert over vraagstukken op het gebied van dierenwelzijn. Momenteel heeft Gerrit Hofstra namens Dibevo zitting in de RDA. De veertig leden van dit instituut vormen een bonte groep van verschillend pluimage. Naast Dibevo en de WUR maken onder anderen mensen van de Dierenbescherming, en uit de agrarische en veterinaire wereld deel uit van de RDA. “De RDA is een autoriteit”, vertelt Martin. “Het is een orgaan waar kennis over dieren gebundeld wordt om goede zienswijzen te krijgen. Dankzij de diversiteit binnen zo’n groep kun je zaken van verschillende kanten bekijken. Het is een club waar niet de verschillende belangen de boventoon voeren, maar de gedeelde inzichten. Dierenwelzijn is een item dat veel discussie en emoties losmaakt. Het leeft in onze maatschappij en het is onze taak om daar – zonder belerend te zijn – vrije zienswijzen op te ontwikkelen.”

DE WERELD AN SICH; DUURZAAMHEID

Naast dierenwelzijn is ook duurzaamheid, waaronder de klimaatproblematiek, een onderwerp dat vandaag de dag erg leeft in onze maatschappij. Op de dag dat wij spraken met Martin Scholten gingen groepen Nederlandse scholieren spijbelend de straat op om aandacht te vragen voor het klimaat. “Het is belangrijk dat mensen nadenken over het milieu of zich er zelfs zorgen over maken. We leven in een maatschappij waarin grondstoffen een beperkende factor worden en daarom wordt er veel nagedacht over hergebruik, circulariteit. Ons departement adviseert de minister van LNV over dit onderwerp: hoe kunnen we zorgvuldig omgaan met biomassa die we produceren? Vaak zien we niet de waarde ervan en gooien we reststromen weg, terwijl sommige vormen van biomassa prima een grondstof voor diervoeders hadden kunnen zijn, of meststof voor in de tuin. In die circulaire gedachte kan ook alternatieve diervoeding een rol spelen. Insecten die gekweekt worden op voedselresten, kippen die insecten gevoerd krijgen. Waar komen de grondstoffen van onze diervoeding vandaan? Hoe ‘kringloop’ zijn die grondstoffen? Veel consumenten die nadenken over biologisch vlees voor hun dier, komen in de knoop met hun eigen duurzaamheidsgedachte. Want is het niet beter om slachtafval, dat anders verloren gaat, te gebruiken voor het voer

“Veel consumenten die nadenken over biologisch vlees voor hun dier, komen in de knoop met hun eigen duurzaamheidsgedachte.”

van hond en kat, dan daar de beste stukken biologisch vlees voor te gebruiken? Natuurlijk is er een relatie tussen het houden van huisdieren en ons klimaat, denk alleen maar al aan het feit dat aquaria en terraria stroom verbruiken en dat honden en katten vlees eten. Mensen eten steeds minder vlees, maar voor de kat werkt dat niet. Die heeft vlees nodig en moet dus wel gevoerd worden met resten van koeien, varkens of kippen. Een hond kan eventueel nog met een vegetarische voeding, maar bij katten gaat die vlieger echt niet op.”

DUURZAME DIEREN?

Stel dat we in de toekomst honden of katten kunnen fokken die minder vlees nodig hebben, aquarium- of terrariumdieren die minder stroom ‘verbruiken’. Denkt Martin dat het zin heeft om na te denken over het aanpassen van dieren aan de klimaatverandering? “Nee”, zegt hij. “Op zich een interessante gedachte maar traditionele huisdieren zijn natuurlijk al geselecteerd op hun aanpassingsvermogen aan ‘huisdier’-omstandigheden. Daarom zijn ze als huisdieren geselecteerd. Het klimaateffect op dieren die voornamelijk binnenshuis gehouden worden is nihil. Natuurlijk zal een Chihuahua of een Naaktkat zich beter thuis voelen in een warm klimaat dan een Poolhond of een Noorse Boskat maar ik denk niet dat je straks in Portugal geen Husky’s meer kunt houden. Wel heeft de klimaatverandering effect op dieren in de natuur. De kabeljauw zwemt nu bij Noorwegen en er komen nu bij ons insecten voor die je voorheen

alleen in Zuid-Europa zag. Met die veranderingen zijn dierwetenschappers wel degelijk bezig, maar voor huisdieren is dat niet relevant.”

MEER DAN DE POSITIEFLIJSTEN

Als we hem vragen naar de relatie tussen de WUR en Dibevo, zegt Martin: “Veel mensen denken dan al snel aan de positieflijsten. De mensen van het departement Dierwetenschappen zijn de wetenschappers achter deze lijsten. Welke dieren met welke zorg goed als huisdier kunnen worden gehouden? Ik weet persoonlijk onvoldoende van de positieflijsten om daarover te oordelen.”

Maar er is meer, denk aan onderwijs en de ontwikkeling van gezonde voeders voor gezelschapsdieren, van katten tot reptielen. Een deel van de producten in het schap bij de dierenspecialzaak zijn mede het resultaat van onderzoek aan de WUR. Verder doet Wageningen veel onderzoek naar gedrag en welzijn, ook van gezelschapsdieren. Denk aan het gedrag van honden, waarbij we nauw samenwerken met de kynologie, maar ook bijvoorbeeld recent onderzoek naar het gedrag van ruiter en paard en het effect van die twee op elkaar. En erfelijkheidsleer natuurlijk, genetische zorg en fokkerij, ook daar houdt de WUR zich mee bezig en ook daar ligt een duidelijke link met Dibevo. Je ziet dus: de werelden van Dibevo en de WUR liggen dicht bij elkaar dan je denkt en als die werelden in elkaar overvloeien, kan dat mooie resultaten opleveren.” ←

“Het klimaateffect op dieren die voornamelijk binnenshuis gehouden worden is nihil.”